

PARK KRAJOBRAZOWY
DOLINKI KRAKOWSKIE

Dolina Kluczwody – Pomysł na wycieczkę –

Dolina Kluczwody

Długość trasy – ok. 7 km

Czas trwania – ok. 3 godz.

Stopień trudności – średni

Dolina Kluczwody to jedna z tzw. Dolinek Podkrakowskich, z charakterystycznymi dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej cechami krajobrazu – wciętymi zboczami doliny, płynącym dnem doliny potokiem oraz wapiennymi ostańcami, w których niejednokrotnie występują zjawiska krasowe. W północnej części doliny położona jest jedna z najbardziej znanych jaskiń w regionie – Jaskinia Wierchowska Górna. Długa na prawie kilometr, składa się z systemu komór i korytarzy. Można ją zwiedzać z wykwalifikowanym przewodnikiem.

Przez dolinę przebiegają dwa turystyczne szlaki piesze, czarny oraz niebieski. Proponowana wycieczka obejmuje środkowy bieg Doliny Kluczwody, pomiędzy Białym Kościołem i Gackami oraz utworzony na jej terenie rezerwat przyrody o tej samej nazwie. Miłośnicy skał powinni zaplanować wycieczkę szczególnie wczesną wiosną lub bardzo późną jesienią, kiedy gęste listowie nie przesłania skalnych widoków.

Przebieg trasy

Wycieczkę rozpoczynamy w miejscowości Biały Kościół, położonej ok. 15 km na północny zachód od Krakowa. Skracając z drogi 94 w ul. Wierchowską dotrzemy do parkingu, zlokalizowanego u zbiegu ulic Kluczwody i Jana Pawła II. W tym miejscu znajduje się również wiata z ławkami, stojaki na rowery oraz kilka tablic informacyj-

nych. Czarnym szlakiem pieszym (oznaczonym również jako czerwony szlak rowerowy) ruszamy w stronę rezerwatu przyrody Dolina Kluczwody. Po przejściu ok. 400 m dochodzimy do tablicy informacyjnej i zejścia na okrężny szlak spacerowy po rezerwacie „Dolina Kluczwody” (oznaczony kołem zielonym). Na tym etapie nie zbaczamy z trasy lecz idziemy dalej – do rezerwatu wrócimy w drodze powrotnej.

Po przejściu dalszych 450 m dochodzimy w okolice tzw. Zamkowej Skały. Chcąc wejść na skałę, musimy zejść ze szlaku i skręcić w lewo, przejść przez kładkę na polanę znajdującą się po drugiej stronie potoku Kluczwoda.

Po powrocie na czarny szlak warto kontynuować spacer, aż dojdziemy do pierwszych zabudowań miejscowości Gacki. Po drodze, zarówno po lewej jak i po prawej stronie, co jakiś czas będziemy mijać malownicze odsłonięcia skalne a naszej wędrówce będzie towarzyszył meandrujący między nimi potok.

Po dojeździe do zabudowań zawracamy i zmierzamy w stronę wejścia do rezerwatu „Dolina Kluczwody”, które mineliśmy na początku naszej wędrówki. Gdy dotrzemy do tego punktu, skręcamy w lewo, wchodzimy do rezerwatu i zielonym szlakiem idziemy pod górę. Wkrótce szlak rozgałęzia się. Idąc w prawo zaczynamy spacer po rezerwacie od jego południowej części, idąc w lewo zaczynamy od części północnej. Ostatecznie wrócimy do punktu wyjścia, ponieważ szlak ma postać pętli o długości ok. 1,25 km. Po przejściu rezerwatu wracamy ponownie na czarny szlak, który doprowadzi nas z powrotem na parking u zbiegu ulic Kluczwody i Jana Pawła II.

 MAŁOPOLSKA

ZESPÓŁ PARKÓW
KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
Instytucja Województwa Małopolskiego

Zespół Parków Krajobrazowych
Województwa Małopolskiego
ul. Vetulianego 1A , 31-227 Kraków
www.zpkwm.pl
www.facebook.com/zpkwm

Tekst: Teresa Ścisłowicz
Zdjęcia: Teresa Ścisłowicz,
Anna Boguś

1. Granica zaborów

Przechodząc przez niewielką kładkę nad potokiem Kluczwoda, która zlokalizowana jest za parkingiem, warto na chwilę zatrzymać się ze względu na pewną ciekawostkę historyczną. Potok Kluczwoda przez około sto lat był granicą między zaborem austriackim i rosyjskim. Za ogrodzeniem prywatnej posesji, położonej tuż przy szlaku ustawiona została rekonstrukcja słupów granicznych, oddzielających tereny zajęte przez kraje zaborcze. Słupy ozdobione są herbami Habsburgów i Romanowów – ówczesnych dynastii panujących w Austrii i Rosji.

2. Zamkowa Skała

Zwana także Zamczyskiem, jest jednym z bardziej charakterystycznych elementów Doliny Kluczwody. Zbudowana z wapienia, ma niemal pionowe ściany. Na skałę prowadzą strome skalne schody, przy których miejscami zlokalizowane są dodatkowe uchwyty. Ze szczytu rozpościera się piękny widok na okolicę. Na szczycie zachowały się również pozostałości niewielkiej strażnicy, który powstał na początku XIV wieku. Najprawdopodobniej już pół wieku później jego właściciele przenieśli

się do Korzkwi. Według niektórych hipotez opuszczenie warowni miało związek z katastrofą budowlaną, podczas której osunęły się zachodnie i północne części zamku. Do dziś zachowały się jedynie słabo widoczne pozostałości fundamentów.

3. Murawy naskalne

Na terenie Doliny Kluczwody spotkać możemy specyficzny rodzaj roślinności – murawy naskalne, które przystosowały się do życia na podłożu suchym, ubogim w wodę i związki organiczne. Murawy naskalne tworzą najczęściej gatunki ciepłolubne i wapieniolubne, dlatego warto się za nimi rozglądać na skalnych półkach, stromych ścianach skał wapiennych, nasłonecznionych stokach pagórków i stromych zboczach wąwozów. Murawy takie rosną najczęściej w zwarciu, tworząc niewielkie kępki. Dobrze rozwinięte systemy korzeniowe umożliwiają im przytwierdzenie się do podłoża. Murawy bardzo często pojawiają się w zagłębieniach i spękaniach skał. Do typowych gatunków naskalnych należą m.in.: rozchodnik ostry i sześciorzędowy oraz rojnik pospolity, którego liście tworzą kuliste, zwarte różyczki.

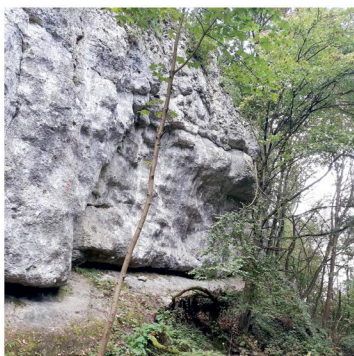
1

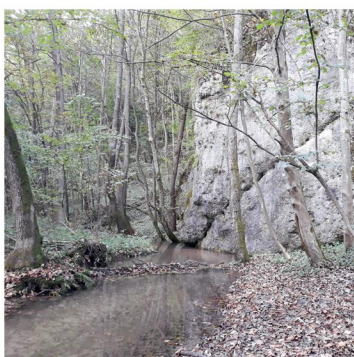
2

3

4

5

6

4. Budowa geologiczna doliny

Dolina Kluczwody, podobnie jak wiele innych Dolinek Krakowskich, powstała na skutek erozyjnej działalności rzek i potoków. Płynąca woda wcinana się w podłoże bardziej podatne na erozję i meandrowała pomiędzy twardszymi, bardziej odpornymi utworami skalnymi. Dlatego wiele skałek mijanych na szlaku posiada strome, czasami niemal pionowe ściany. Te skały, które oparły się erozji, to tzw. ostańce. Najczęściej zbudowane są z wapienia skalistego – najtwardszego i najbardziej odpornego spośród różnych odmian wapieni gómojurajskich. Kierując się wzdłuż szlaku, na południe od Zamkowej Skały, mijamy wiele innych ciekawych skałek: Kobyłka, Rogata, Szeroka, Turnia Potockiego i Leśna Baszta.

5. Potok Kluczwoda

Potok Kluczwoda, zwany także Wierzchówką, jest lewobrzeżnym dopływem Rudawy. Swój bieg zaczyna w miejscowości Wierzchowie, gdzie znajduje się jego krasowe źródło. Do Rudawy uchodzi na wysokości Zabierzowa. Kluczwoda ma bardzo kręty

bieg; miejscami meandruje i kluczy pomiędzy stromymi ścianami skalnymi – stąd też jej nazwa.

6. Rezerwat przyrody „Dolina Kluczwody”

Rezerwat, położony w środkowej części Doliny Kluczwody, pomiędzy Gackami a Wierzchowie, ma charakter leśny. Został utworzony głównie w celu ochrony specyficznej roślinności – lasu grądowego oraz muraw naskalnych. Grądy, czyli wielogatunkowe lasy z dominacją grabu i dębu, można spotkać praktycznie na terenie całego kraju. Występują najczęściej na żyznych, dobrych z punktu widzenia rolnictwa, glebach. Wytwarzają również więcej ściółki, niż np. lasy liściaste. Z tego względu wielkie obszary lasów grądowych były wycinane pod uprawy. W rezerwach takich, jak „Dolina Kluczwody” mają sprzyjające warunki, aby zachować swoją naturalną postać. Z roślin chronionych występują tu m.in. lilia złotogłów oraz len złoty. Na terenie rezerwatu można spotkać typowo leśne ssaki, jak sarna czy lis. Z ptaków występują tu: bażant, jeryk, pustułka oraz sójka.

Dolina Kluczwody

– Pomysł na wycieczkę –

